

Державний вищий навчальний заклад
«Донецький національний технічний університет»
Кафедра історії і права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Перший проректор

Леонід Бачурін
« » 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 1 « Історія України та української культури»

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Рівень освіти: перший (бакалаврський)

Спеціальність (ості)

263 Цивільна безпека

(шифр і назва спеціальності (тей))

Освітня програма

Цивільна безпека

(назва освітньої програми)

Мова навчання: українська

Робоча програма навчальної дисципліни **«Історія України та української культури»**

(повна назва дисципліни)

для здобувачів вищої освіти за спеціальностями : 263 Цивільна безпека.

«__05__» __09__ 2023 року. – __10__ с.

Розробники:

Сурженко В.М., старший викладач кафедри «Історії та права».

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри історії та права

Протокол № 1 від. “05” вересня 2023 р.

Схвалено Науково-методичною комісією галузі знань 26 Цивільна безпека

Протокол № 1 від. “07” вересня 2023 р.

1. Загальна інформація

Форма навчання	Денна	Заочна
Статус	Обов'язкова	
Обсяг в кредитах ЄКТС	5	5
Обсяг в годинах за навчальним планом, разом: в тому числі:	150	150
-лекції:	48	6
практичні заняття:		
лабораторні заняття:	-	-
семінарські заняття:	32	4
самостійна робота:	70	140
Форма підсумкового контролю	іспит	
Дисципліну викладають	Викладач: Сурженко Віта Миколаївна, старш. викладач кафедри історії та права vita.surzhenko@donntu.edu.ua https://donntu.edu.ua/fem/kafedra-ip	

Передумови для вивчення дисципліни: Навчальна дисципліна «Історія України та української культури» є важливим, і за часом вивчення, першим предметом у блоці соціально-гуманітарних дисциплін для усіх спеціальностей, за якими ведеться підготовка бакалаврів у ДВНЗ «ДонНТУ». Вона покликана забезпечити отримання студентами фундаментальних знань з історії та культури України як основи формування світогляду відповідального громадянина, патріота своєї держави, носія високих інтелектуальних, моральних та естетичних якостей.

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета дисципліни:

Метою навчальної дисципліни є послідовне вивчення державно-політичного, соціально-економічного, духовного, етнічного, культурного розвитку українського народу в контексті розвитку світової цивілізації. Сформувані у студентів цілісне уявлення про історичний розвиток українського народу на основі джерел та наукової літератури; закласти підвалини української свідомості; виховати фахівців, здатних аналізувати та використовувати історичний та культурний досвід у вирішенні актуальних проблем сучасної України.

Загальні компетентності:

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Програмні результати навчання:

ПРН01. Аналізувати питання історії, факти, проблеми та тенденції розвитку культури України в їх діалектичному взаємозв'язку.

ПРН02. Володіти культурою мислення, технологією освоєння соціального досвіду на рівні, необхідному для професійної діяльності.

3. Очікувані результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- новітні історичні теорії та концепції, систему наукового підходу до аналізу історії України;
- сутність основних проблем історії та культури сучасного буття народу України;
- основні закони та етапи розвитку людської спільності;
- витоки української нації та її місце в загальнолюдських процесах;
- суспільно-економічні, політичні та культурні процеси історичного розвитку українського народу;
- головні історичні події, що відбулися на теренах України;
- етапи зародження та розвитку української державності;
- процеси розбудови сучасної незалежної української держави;
- сутність сучасного процесу розвитку української культури ; її місце і роль у розмаїтті національних культур.

вміти:

- працювати з першоджерелами та самостійно осмислювати документи і матеріали;
- порівнювати, аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб;
- оцінювати події та діяльність людей в історичному процесі з позиції загальнолюдських цінностей;
- використовувати основні культурологічні поняття у повсякденному житті;
- розрізняти тенденційно подану інформацію;
- орієнтуватись у науковій періодизації історії України;
- застосовувати культурологічні знання для визначення особистої орієнтації в культурному просторі.
- самостійно складати конспект, тези, готувати реферат, відповідь на конференцію, семінарське заняття;
- вміти диспутувати, писати наукові студентські роботи.

4. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- іспит;
- словесні: опитування, бесіда, дискусія;
- наочні: презентація, використання відео- та аудіо джерел;
- виконання індивідуальних творчих завдань на семінарах, тестування;
- підготовка тез на студентську науково-практичну конференцію;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи.

Семестровий контроль проводиться у формі іспиту в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою дисципліни « Історія України та української культури», і в терміни, встановлені навчальним планом. Під час семестрового контролю враховуються результати здачі усіх видів роботи відповідно до розподілу балів, які отримують студенти:

Розподіл балів для студентів денної форми навчання:

С1	С 2	С3	С 4	С 5	С 6	С 7	С8	С 9	С 10	Інд. завд.: для студентів спеціальності 263- реферат	Поточний контроль	Іспит	Максимальний бал
3	4	3	3	3	3	4	3	3	3	8	40	60	100
2	2	2	2	1	2	2	2	1	2	6	24		84

Розподіл балів для студентів заочної форми навчання:

Поточний контроль		Інд. завд.: для студентів спеціальності 263- реферат	Мак бал за результата-тами поточного контролю	Екз. робота	Мак бал, що може набрати студент
С 1	С 2				
15	15	10	40	60	100
8	8	8	24		84

Примітки: 1) С.1,С.2, С.3 і т.д семінарські заняття;

2) у чисельнику максимальний бал – при своєчасному та правильному виконанні, у знаменнику – мінімальний (при правильному, але несвоечасному виконанні)

Результати підсумкового контролю оцінюються за 100-бальною шкалою та чотирибальною («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Відповідність між шкалами встановлюється наступним чином:

Оцінка	
За 100-бальною шкалою	Для екзамену, курсового проекту(роботи), практики, диференційованого заліку, кваліфікаційного екзамену, випускної кваліфікаційної (дипломної) роботи (проекту)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Основні теми дисципліни

Тема 1. Доісторичний період в історії України .

Тема 2. Русь-Україна (IX ст. - перша половина XIV ст.) та Королівство Руське (Галицько-Волинська держава). Монгольська навала.

Тема 3. Руські удільні князівства у складі іноземних держав та культурні процеси за литовсько –польської та польсько-козацької доби. (друга пол. XIV ст. –пер. пол. XVII ст.).

Тема 4. Козацтво в історії України та української культури.(друга половина XVII-XVIII ст.).

Тема 5. Україна під владою Російської та Австрійської (Австро-Угорської) імперій наприкінці XVIII ст. - початку XX ст..

Тема 6. Боротьба за відродження державності України (1917-1920 рр.).

Тема 7. Україна між двома світовими війнами (1921-1938 рр.)та українська культура і духовне життя у XXст

Тема 8. Україна у Другій світовій війні та першому повоєнному десятилітті.

Тема 9. Україна у 60-80-ті роки XX ст.

Тема 10. Розвиток незалежної України та творення нової України.

6.2. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кіл-ть годин для	
		Д.ф.н.	З.ф.н.
1.	Тема 1. Доісторичний період в історії України .	3	
2.	Тема 2. Русь-Україна (IX ст. - перша половина XIV ст.) та Королівство Руське (Галицько-Волинська держава). Монгольська навала.	4	1
3.	Тема 3. Руські удільні князівства у складі іноземних держав та культурні процеси за литовсько –польської та польсько-козацької доби. (друга пол. XIV ст. –пер. пол. XVII ст.	3	1
4.	Тема 4. Козацтво в історії України та української культури.(друга половина XVII-XVIII ст.).	4	-
5.	Тема 5. Україна під владою Російської та Австрійської (Австро-Угорської) імперій наприкінці XVIII ст. - початку XX ст.	3	-
6.	Тема 6. Боротьба за відродження державності України (1917-1920 рр.).	3	1
7.	Тема 7.Україна між двома світовими війнами(1921-1938 рр.)та українська культура і духовне життя у XX ст.	3	-
8.	Тема 8. Україна у Другій світовій війні та першому повоєнному десятилітті.	3	-
9.	Тема 9. Україна у 60-80-ті роки XX ст.	3	-
10.	Тема 10. Розвиток незалежної України та творення нової України.	3	1
	Усього годин	32	4

6.3. Лабораторні роботи та практичні роботи не передбачено навчальним планом

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин для денної форми навчання	
		Д.ф.н.	З.ф.н.
1.	Тема 1. Доісторичний період в історії України	7	14
2.	Тема 2. Русь-Україна (IX ст. - перша половина XIV ст.) та Королівство Руське (Галицько-Волинська держава). Монгольська навала	7	14
3.	Тема 3. Руські удільні князівства у складі іноземних держав та культурні процеси за литовсько –польської та польсько-козацької доби. (друга пол. XIV ст. –пер. пол. XVII ст.	7	14
4.	Тема 4. Козацтво в історії України та української культури.(друга половина XVII-XVIII ст.).	7	14
5.	Тема 5. Україна під владою Російської та Австрійської (Австро-Угорської) імперій наприкінці XVIII ст. - початку XX ст	7	14
6.	Тема 6. Боротьба за відродження державності України (1917-1920 рр.).	7	14
7.	Тема 7.Україна між двома світовими війнами(1921-1938 рр.)та українська культура і духовне життя у XX ст.	7	14
8.	Тема 8. Україна у Другій світовій війні та першому повоєнному десятилітті.	7	14

9.	Тема 9. Україна у 60-80-ті роки ХХ ст.	7	14
10.	Тема 10. Розвиток незалежної України та творення нової України.	7	14
	Усього годин	70	140

6.5. Індивідуально-дослідне завдання

Для студентів спеціальностей 263 Цивільна безпека денної та заочної форми навчання передбачено індивідуальне завдання в формі написання реферату. Перелік тем, вимоги до виконання індивідуального завдання, перелік рекомендованої літератури, критерії оцінювання містяться у методичних рекомендаціях.

Теми індивідуальних завдань:

1. На порозі історії.
2. Давні слов'яни.
3. Утворення та становлення Київської держави.
4. Зовнішня політика Київської держави.
5. Запровадження християнства на Русі.
6. Ярослав Мудрий.
7. Культура України-Русі.
8. Галицько-Волинська держава.
9. Литовсько-польська доба української історії.
10. Життя населення України під владою Польщі та Литви.
11. Берестейська церковна унія 1596 р.
12. Виникнення козацтва та його роль в історії українського народу.
13. Козацько-селянські повстання кінця XVI ст. – 20-30-х рр. XVII ст.
14. Гетьман Петро Конашевич-Сагайдачний.
15. Військові традиції запорожців.
16. Звичаї, побут та вірування запорізьких козаків.
17. Культура України в XVI – першій половині XVII ст.
18. Петро Могила.
19. Українська національна революція середини XVII ст.
20. Богдан Хмельницький – державний діяч, фундатор української козацької держави.
21. Руїна та її наслідки.
22. Іван Мазепа – державний та політичний діяч України.
23. Іван Сірко – видатний кошовий отаман Війська запорозького низового.
24. Гетьманщина кінця XVII –XVIII ст.
25. Культура України у XVIII ст.
26. Українське національне відродження в першій половині XIX ст.
27. Реформи 60-70-х рр. XIX ст. в Російській імперії та їх наслідки для України.
28. Соціально-політичне і культурне життя в західноукраїнських земель у другій половині XIX ст.
29. Україна в роки Першої світової війни.
30. Утворення та діяльність Української Центральної Ради.
31. Михайло Грушевський – науковець і політичний діяч.
32. Українська Держава Павла Скоропадського.
33. Західно-Українська Народна Республіка.
34. Політика українізації.
35. Українське національно-культурне відродження 20-30-х рр. XX ст.
36. Колективізація в Україні.

37. Голодомор 1932-1933 рр. в Україні.
38. Індустріалізація радянської України.
39. Політичні репресії кінця 1920-1930-х рр. в Україні.
40. Пакт Молотова – Ріббентропа та його вплив на долю України.
41. Україна в роки Другої світової війни.
42. Нацистський окупаційний режим.
43. Рух Опору в Україні.
44. Особливості процесу відбудови народного господарства України.
45. Українські шістдесятники.
46. Дисидентський рух в Україні.
47. Суспільно-політичне і культурне життя України (1965-1985 рр.).
48. Чорнобильська катастрофа та її наслідки.
49. Україна і процес перебудови в СРСР.
50. На шляху до створення суверенної України.
51. Конституція України 1996 р.
52. Сучасний літературний процес в Україні.
53. Сучасне театральне мистецтво в Україні.
54. Сучасне образотворче мистецтво в Україні.
55. Сучасне кіномистецтво в Україні.

7. Література

7.1. Основна

1. Бойко О. Д. Історія України: підручник. Київ : Академія, 2018. 717 с.
2. Історія України: Документи. Матеріали [Текст]: посібник / уклад., комент.: В. Ю. Король . – Київ : Академія, 2001. – 448 с.
3. Історія України. Комплексний довідник / уклад. В. В. Воропасва та ін. Харків : Весна, 2014. 703 с
4. Історія України [Текст]: Хрестоматія / Упоряд. В. М. Литвин; Відп. ред. В. А. Смолій. НАН України. Інститут історії України. – К.: Наукова думка, 2013. – 1056 с.
5. Лазарович М. В. Історія України[Текст] : навч. посіб. / М. В. Лазарович. – 2-ге вид., випр. і доповн. – К.: Знання, 2011. – 685 с.
6. Литвин В.М. Історія України [Текст] : підручник / Володимир Литвин ; [відп. ред. В. А. Смолій]. - 6-те доповн. вид. – К. : Наук. думка, 2011. – 838с.
7. Петровський В.В. Історія України: Неупереджений погляд: Факти. Міфи. Коментарі [Текст]/ В.В. Петровський, Л.О. Радченко, В.І. Семененко. – Х.: ВД «Школа», 2007. – 592 с.
8. Україна в ХХ столітті (1900-2000) :Збірник документів і матеріалів [Текст] : навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. / А. Г. Слюсаренко, В. І. Гусев, В. Ю. Король та ін. – Київ : Вища школа, 2000. - 351 с.

7.2. Допоміжна

1. Баран В.Д. Давні слов'яни [Текст] / В.Д. Баран . – Київ: Альтернативи, 1998. – 336 с. – (Україна крізь віки: у 15-ти т.; т. 3).
2. Баран В.К. Україна в умовах системної кризи (1946-1980) [Текст] / В.К. Баран, В.М. Даниленко . – Київ: Альтернативи, 1999. – 304 с. – (Україна крізь віки: у 15-ти т.; т. 13).
3. Бойко О. Д. Нариси з новітньої історії України (1985-1991 рр.) [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О. Д. Бойко. – К. : Кондор, 2008. – 357 с.
4. Головченко В.І. Українське питання в роки Першої світової війни: Монографія [Текст] / В.І. Головченко, В.Ф. Солдатенко. – К.: Парламентське вид-во, 2009. – 448 с.

5. Друга світова війна в історичній пам'яті України [Текст] : за матер. Укр. ін-ту нац. пам'яті / Укр. ін-т нац. пам'яті ; [упоряд.: Л. Герасименко, Р. Пилявець]. – К. ; Ніжин, 2010. – 247 с.
6. Коваль М.В. Україна в Другій світовій і Великій вітчизняній війнах (1939-1945 рр.) [Текст] / М.В. Коваль. – Київ: Альтернативи, 1999. – 336 с. – (Україна крізь віки: у 15-ти т.; т. 12).
7. Кульчицький С.В. Україна між двома війнами (1921-1939 рр.) [Текст] / С.В. Кульчицький. – Київ: Альтернативи, 1999. – 336 с. – (Україна крізь віки: у 15-ти т.; т. 11).
8. Литвин В. М. Україна на межі тисячоліть (1991-2000 рр.) [Текст] / В. М. Литвин . – Київ : Альтернативи, 2000 . – 359 с. – (Україна крізь віки : у 15-ти т.; т. 14).
9. Литвин В. М. Україна у війнах і революціях ХХ століття, 1914 - 1945 роки [Текст] : закономірності національного державотворчого процесу / В. М. Литвин ; Нац. акад. наук України, Ін-т історії України. – К. : Наук. думка, 2012. – 394 с.
10. Моця О.П. Південна "Руська земля" [Текст] / О.П. Моця. – К.: Корвін пресс, 2007. – 264 с.
11. Овдієнко П. П. Історія України ХІХ початку ХХ ст. [Текст] : [для студ. вищ. навч. закл.] / П. П.Овдієнко, М. В. Потапенко. – Ніжин : НДУ, 2008. – 197 с.

7.3. Методична

Методичні вказівки до виконання індивідуальної роботи з дисципліни «Історія України та української культури» для студентів денної та заочної форм навчання усіх спеціальностей; [Електронний ресурс]/ укладачі В.М.Сурженко, І.О.Дмитрик – Покровськ: ДонНТУ, 2020. – 52 с. <http://ea.donntu.edu.ua:8080/jspui/handle/123456789/31929>

8. Інформаційні ресурси

При викладанні навчальної дисципліни «Історія України та української культури» студенти можуть користуватися інформаційними ресурсами науково-технічної бібліотеки університету і кафедри історії і права.

1. Бібліотека ім. В.Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua/>. – Назва з екрану.
2. <http://www.history.org.ua/?l=EHUs> – е-Енциклопедія історії України.
3. <http://history.org.ua> – Інститут історії України НАН України.
4. <http://www.etnolog.org.ua> – Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т.Рильського НАН України.